

מסורת הש"ס

- (א) נשתת קו: ושינ',
(ב) ומוספתא דברכות
(כ"ה): א (לשיל לט:),
(ד) ופ"ב:.

תורה אור השלם

1. והמלך שוב מגנת
הבית אל בית משתה
היון והקן נפל על המטה
אשר אסתר עליה ואמר
המלך הגם לכבוש את
המלכה עמי בבית הדבר
נצא מפי המלך ופני הקן
קפא: אסתר ז ח

הגהות הב"ח

(א) רש"ב"ם ד"ה מפסיקין
וכי עד שמתקן לרי יהודה
כל"ל וזמית אפילו נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מכלל: ודייק
במאמרין אין מפסיקין
וכי דבע"ש שרי ר"י אפי'
להתחיל. קשה לי הא
ר"י אמר דאין מפסיקין
אפי' אחר שמתקן להחמיר
אסור קודם קידוש דמ'
אין מפסיקין וי"ט:

מוסף תוספות

- א. אפי' כרי יהודה. מוס'
שאנן. ב. כל שכן דאין
מפסיקין. מוס' ר"פ.
ג. גבי אין הלכה לא כרי
יהודה ולא כרי יוסי. מוס'
שאנן. ד. אחרת. שם.
ה. ולשם פסח. שם.
ו. וקשה דלכאורה משמע
בשמעתין דרשני מחלוקת
הם, דפליגי בהתפתח. מוס'
ופליגי בהפסקה. מוס'
ר"פ. ז. כדברי רבינו
יהואל. שם. ח. כ"ל.
כלומר כיון שאתה כותב.
שם.

משנשטא היא. והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחצה ואליך:
וקא סנא קמיה. להך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה אלמא מתרמלא
היא: אלא מחוורתא כרז הונא. ומן המנחה דקמיה מתניתא קמיימא
סמוך למנחה קאמר: **הלכה מכלל דפליגי להפסקה.** הא דא"ר ירמיה

הלכ' כרי יהודה בערב הפסק דמשמע
דפליגי ממ' רבי יוסי צערב הפסק
להפסקה הוא דפליגי דלס לחלו לאכול
אף בערב הפסק אינו מפסיק אצל
להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין
בהתחלה לרבי יוסי אינטריך דקמשמע
לן דמודה רבי יוסי צערב הפסק דאין
מתחילין: **דסניא.** דבהפסקה נמי
פליגי: **אין הלכה כרבי יהודה.** דאמר
מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא
כרבי יוסי. דאמר אין מפסיקין כלל:
אלא פורס מפה. על השולחן ומקדש
היום וחוזר ואוכל:

היום וחוזר ואוכל:

רש"ב"ם

דילמא משנשטא היא. דה"ל למיתני מט'
שעות ומחצה ולמעלה א"י מן המנחה
ולמעלה דמתניא בההיא קמיימא: **אמר**
מרימא. לאו משנשטא היא: **אלא**
קשיא. הך ברייתא בתרייתא דקתניא
מט' ולמעלה אלמא סמוך למנחה נמי
קאסר רבי יהודה צערב שבתות
ויו"ט וליכא לאוקומי השתא מתניתין
כרבי יהודה דמאי שנא ערבי פסחים
דנקט כהו סמוך למנחה טפי משבתות
ויו"ט: **אלא מחוורתא כרז הונא.** דלרבי
יוסי אינטריך ומן המנחה דקתני הך
ברייתא סמוך למנחה קאמר: **מכלל**
דפליגי רבי יוסי בתרווייהו. אפי' צערב
הפסקה והכי מוקי למתני' כרי יוסי:
מכלל דפליגי להפסקה. הא דא"ר

ירמיה הלכה כרבי יהודה צערב הפסק דמשמע דפליגי נמי רבי יוסי
בע"פ להפסקה הוא דפליגי דאי התחיל לאכול אף צע"פ אינו מפסיק
אצל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתני' בהתחלה ור' יוסי אינטריך
דקמ"ל דמודי ר' יוסי צערב הפסק דאין מתחילין: **דסניא.** דבהפסקה נמי
פליגי: **מפסיקין לשבתות.** אס התחיל סעודתו בהיתר קודם המנחה והיה
אוכל והולך עד שמתקן (א) אפי' לרי יהודה מפסיק סעודתו מיד כשיחשיך
ומקדש היום: **וקדש עליהן.** שהחשיך: ה"ג בתוספתא דברכות **אמר**
לו רצן גמליאל לר' יוסי כר' ר'אונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה חזירנו
אמר לו כלל יום אהם מהצב דברי' לפני יהודה ועכשיו אהם מהצב
דרי יהודה בפני אהם לכבוש אה המלכה עמי צבים אמר לו א"כ לא
נפסיק שמה יראו כו': כרבי. כך קראו רש"ב"ג לר' יוסי צר חלפתא
כלומר גדול הדור: **הגם לכבוש.** כלומר בפני אהם מצינשי: **אמר לו רש"ב"ג**
א"כ לא נפסיק כו'. שמעינן מהכא דצערב פסחים אסור לאכול מסוף
ט' שעות ולמעלה כסתם מתני' אצל צערב שבתות ויו"ט מותר לאכול
מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנקט ערבי
פסחים מכלל דשאר י"ט שרי וק"ל נמי (עירובין ז מו:). הלכה כר' יוסי
מחזירו דר' יוסי אפי' להתחיל ולאכול אחר ט' שרי צהדיא לקמן (ע"ז)
בשמעתין דאמר אלא הא דתניא ושון שמתחילין אימת אי בע"ש הא פליגי
ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי צערב פסחים אלא
כר' יהודה שאס התחיל לאכול קודם ט' ומנשך אכילתו עד שחשיכה
צריך לעקור את השולחן מיד כשיחשיך ולהחזירו לשם פסח ובשבתות
וביו"ט לא יפסיק אלא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו: **לא כר'**
יהודה. דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: **ולא כר' יוסי.** דאמר א"כ
להפסיק כלל אלא יגמור סעודתו אפי' משחשיכה ויצרכו צהמ"ז ואח"כ
נמצא לו כוס שני לקידוש היום דתניא לקמן בשמעתין אלא פורס מפה
על המאכל כדין כל שבתות השנה שהציאו להם על השולחן קודם קידוש
כתנ"י לקמן) א"כ משום סילוק פתורא ואח"כ אומר קידוש היום על הכוס
וחוזר ואוכל וגומר סעודתו. ונראה צע"י דס"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי
דקתני בברייתא שקצצו הלכה כמותו אלא שצא להחמיר על עמ'ו קצת
שלא יגמור סעודתו ויקדש אח"כ אלא יקדש תחלה ואח"כ יגמור סעודתו
דאלת"ה שמואל דאמר כמאן דהא בריית' דקתני פורס מפה ומקדש לא קאי
דהפסקת אכיל' כלל אלא צבא לקדש עתה ולאכול בשבת לכתחלה מיירי:

כך

סבר לקמן (ד קה). כשמואל וקאמר שבת קצעה נפשה וצ"ג דצשל סופרים הך אחר המיקל היינו דוקא צשון כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד ו:).

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

דילמא משבשתא היא. וברייתא קמיימא דקתני מן המנחה ולמעלה
היא עיקר משום דלדידיה אחיא מתני' ככולי עלמא':
ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא רבי אבהו א"ר יוסי בר' ר'
חנינא. ולא גרס רבי יוחנן א"ר אבהו דרבי אבהו תלמידה דר' יוחנן הוא:
מכלל דפליגי בהפסקה בדתניא.

לא גרס דתניא דהא
בברייתא לא פליגי דהפסקה דפסח
אלא דתניא גרס ומייתי כי הכי
דפליגי בהפסקה דשבת הכי קים ליה
דפליגי נמי בהפסקה דפסח ומורי
רבינו יחיאל אמר דגרס דתניא ודייק
מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו
אפילו צערב הפסק דאין מתחילין
דבע"ש שרי רבי יוסי אפי' להתחיל^ב עוד
נראה דאמר לקמן (ד קה). צי חזרה
שהיו מסובין וקדש כו' וקתני פלוגתא
דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא
קתני וקדש צין שבת צין פסח:
מפסיקין לשבתות. פי' בעקירת
שולחן כדמוכח בסמוך

והיינו שמצרך צרכת המזון דתניא
לקמן (ס:). ראשון אומר עליו צרכת
המזון והיו רגילין לטקל השולחן לפני
צרכת המזון כדאמר צפרק ויכד
מנצרכין (ברכות דף מ:). טילק אסור
מלאכול ולכן קאמר בסמוך^א דבעי לר'
יהודה עקירת שולחן ולספריס דגרסי
לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום
ושני צרכת המזון היו עוקרין את
השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלא
שהקידוש עושה קודם לפי שאסור
לשפות כוס של צרכת המזון צלא
קידוש דע"כ עקירת שולחן אינו צין
קידוש לצרכת המזון מדקאמר פורס
מפה ומקדש ופריסת המפה היא

במקום עקירת שולחן לרבי יהודה: **ר"י יוסי אומר אין מפסיקין.**
וגומר כל הסעודה ומצרך צרכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח בברייתא
דלקמן (דף ק:). משמע דאין צריך לעשות סעודה^א לשם שבת^ב דאי צריך
מה לו להמתין יפסיק מיד וא"כ וא"כ יעשו קידוש צלא סעודה הלא
אין קידוש אלא במקום סעודה וי"ל דחשיך קידוש במקום סעודה כיון
שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת
שבת כדמוכח בתוספתא דקתני צמילתיה דרבי יוסי ומזכיר של שבת
בצרכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו
אלא אחר צרכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דישו ד' כוסות
שלא כסדר הרגילין לעשות כוס צרכת המזון תחלה ואחריו כוס של
קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס
רביעי הלל: **אין מפסיקין.** צהתחילו צהיתר איירי צהתחילו
צאיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו
כשכבר קידש היום כדמוכח צעודא דמייתי דקתני וקידש עליה היום
אצל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי וצערב שבתות
ויו"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי
כדמוכח צעירוצין (דף מו:). וצערב פסחים אסור להתחיל ואס' התחיל
אפי' צהיתר מפסיקין בצרכת המזון צהא פסקין כר' יהודה ומורי
רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי צהפסקה צההוא צעודא מכלל
דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתב צה"ג דצ"ש אין להתחיל לאכול
מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אצל
לאתחול^א לא וצ"ה דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אצל לא
להתחיל^א: **שצריך מסובין והתחילו בהיתר שחרי רבי יהודה היה**
שם. ה"ג בתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמתחיל^א לא
נפסיק שמה יראו התלמידים: **אלא פורס מפה ומקדש.** פי' רש"ב"ג
דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שצא להחמיר על דבריו שלא
לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן
דברייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא מיירי צהפסקת אכילה אלא
צבא להתחיל לאכול וצתם דחק דשמואל סבר כחכמים דהיי איתא
צירושלמי רב יהודה צשם שמואל וז דברי ר' יהודה ור' יוסי אצל
חכמים אומרים פורס מפה ומקדש וצריך לדקדק כמאן דהלכה דצ"ג
דאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי וצמי שהוציאו (ד ס:). משמע
דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי

כך

קך

עין משפט
נר מצוה

1 א מ"י פכ"ט מהלכות
שבת הלכה יב סמוך
עשין כט נוש"ע אור"ח
סיומן רשא סוף ד:

רבינו חננאל

ושקלינן וטרינן ואוקמה
רב הונא למתני' כרבי יוסי,
ובערב הפסח משום חיובא
דבעה אסור למיכל מן
המנחה ולמעלה, ומודה
ליה לרבי יהודה בערב
הפסח. והא דאמר ר'
יוחנן הלכה כרבי יהודה
בערב הפסח והלכה כרבי
יוסי בערבי שבתות ובערבי
ימים טובים. אוקימנא
להפסקה, דתניא מפסיקין
לשבת, ונעוקרין את השולחן
ומקדשין ומברכין ברכת
המזון. דברי רבי יהודה.
רבי יוסי אומר אין
מפסיקין, אלא גומרין
סעודתן ומברכין ברכת
המזון ואחר כך מקדשין.
ומעשה ברבן גמליאל ור'
יוסי ור' יהודה שהיו
מסובין בעכו וכו' עד לא
זוז משם עד שקבעו הלכה
כרבי יוסי. אמר רב יהודה
אמר שמואל אין הלכה לא
כרבי יהודה ולא כרבי יוסי
אלא פורס מפה ומקדש.